

עין משפט
גר מוצה

לג:

ר"ן

אין בין המודר פרק רביעי נדרים

רש"י

מסורת הש"ס

ד א מיי פייב מיל
 אשמת לי יע ופכי
 מהל' מלה מיי סג
 שפן פח ולחין פח טשיב
 אהרע סקון ט ספק ח
 וטשיב חית סקון קח
 טשיב ח:
 ה ב מיי פייב מיל
 נדרים ה"א סג ללחין
 רבנן טשיב יי סקון רב
 טשיב ג:

תוספות

הנן אביר אביר פתיחה.
 משום דהו מברית
 ארי בעלמא ואביר וחיוב
 נמוטות אשמו מיי יול
 לומר שהיה מתפקח
 מתעבה ידיו וזאת היא
 פקח השרי [א] פתיחה
 וכו' ג: דרוש' שהקדים
 בריש' ומקלות חזוין
 ויטול עשרה מעל הית
 ואחרי מברית ארי בעלמא
 וי"ל דהו מברית הוא
 כיון דבני היקוף אשם
 לא הקדים הארי היה
 אצל ההמנה והיה לל
 בני היקוף שהארי אש
 משום עמיה ומחיל וזאת
 מליל' כי אש תפחד
 הארי לא הו בני היקוף
 וזאת כפרע חוב מברית
 מיניה והוא דיע לל
 שם לו לפרוע חוב
 וארי מהנהו וי"ל דפרע
 חוב היווין ון אשמו
 ובני דאסיפח שפתיחו
 ממשע ידיהם ולא כרי
 היקוף אצל לא נראה
 דמקלמך אחר כן ון
 אלא שפח עמה נהיה אשמו
 על בניו ולא פרע חוב
 וי"ל דרשא מייירי שון
 אשמו ואלו בניו שלא
 כפרו ויפסד מייירי כפרו
 והו חרש ואף על
 גב שפתיחם כפרו וזון
 מחוהו א"ל' הדיקין
 לה מברית וי"ל דפרע
 חוב היטו פרע משום
 סידן לו ארי ודאי (א"ל)
 מברית ארי וי"ל דכתיב
 לו חוב גמ' לפרע חוב
 מפיסקין ליה דמחיל ל'
 אפילו נתחכן מפיסקין
 ליה והדר ל' משכניו
 הלך לאו בני היקוף
 ולכן בני מברית ארי:
 דרבי' א"ל' ירובה
 רב יוסף. פי' בשעה
 שפסק נתינת אביר וזאת
 סידן לו אשמת הנאה
 להקדש אשת הפרועה
 במקום שטענין עליה
 שבר וי"ל דלא מני
 לדין לדעת מהו פתיחה
 פטור הוא על דה
 מחויב ריפוח ארי
 וזאת וזה אכרזו ארי
 בעלמא הוא שמברית
 מעלו העי דארי בני
 פטור חוב משכניו ליה
 מחויב ארי משום דמי
 למימר מפיסקין ליה לפרע
 לא בני היקוף כיש
 האו בני פרוטה אשמה
 מתיב ארי וזה לא
 חייב הנאה וי"ל דפרע
 חובו היטו אשמו שפרע
 חובו עבדו מברית ארי
 מעלו הלך לאו בני
 היקוף ולכן הו מברית
 ארי אצל האו המחויב
 עלמא מברית ארי מעל
 עלמו ע"י שמתעבה ארי חובו
 פורע חובו אש בעלמא חובו כמו כן היה אסור:

אפי' תימא דכרי הכל. דאפי' לרבנן דאמרי דאפי' ליה להחזיר
 ליה דמי החוב שפרע בשבילו: גבי מודר הנאה. דייטו מתני':
דייב על מנה שלא לפרוע עסקין. כלומר דכשהלווה התנה עמו שלא
 יהא כח בחזירו לכופו אלא כשירצה הלוה יפרענו מדעתו הלך כי
 פרע ליה ממיר לזכותו חוב דאפי' ג'
 דאפשר דמודר משום כסופא פרע
 ליה אפי' כיון דאי בעי לא פרע
 ליה לאו מידי יהיב ליה למודר. וכ"מ
 מינה פורע לו חובו אלא שוקל לו
 אלא שקלו היכי שרי אליבא דרבנן
 אשמת למימר דמתניתין לדידהו
 משכחה לה כגון ששלה את שקלו
 ונגנבו או אבד משנתמרה מרומה דכי
 ה"ג פטור מלשלם כדתימא נההכי
 (ב"מ ט:): בני העיר ששלחו את שקליהם
 ונגנבו או אבדו חכם מלשכח דהו
 מודר את שקלו מידי דלא מחייב כה
 מודר קיידי וקמ"ל שאע"פ שהיה
 דרבן לפרוע אשמו שרי כיון שאין
 הגזרים יכולין לכופו: גזירה שלא
לפרוע אטו לפרוע. כלומר דאי
 אמרי' דמדיד פורע לו חובו של
 מודר כשלוה ע"מ שלא לפרוע איכא
 למיגור דלמחא פרע ליה אפי' שויה
 אשמו המודר ע"מ שיכנס המלוה
 לפרוע הלך אי ממיר רבנן ליהא
 גויגא דשרי אלא ודאי חנן היא ומותר
 בכל ענין. ובפרק שני דיני גזירות
 (מכשיות קח). מסקינן בגויגא אחרינא דאמר התם נדי דהנאה לית ליה
 כסופא מי לית ליה. והוא עמד א' ופירשם את אשמו דאמר דלמחן
 היום ומעומו על קרן הכני כח הרשב"א ו"ל דדוקא כמפרש
 שמחמת מוונות שחייב לה בעלה הוא נותן לה דככה"ג אמר חנן
 דפטור אבל פירשם קסם חזור וגובה לפי של המפרנס קסם אינו
 מפרנס בחרות מתנה אלא בחרות הלווה ונמלא שהיא חייבת לו
 ומי שפרנס אותה גובה ממנה והיא גובה מבעלה וכמו שפרש"י
 ו"ל בפרק שני דיני גזירות(ג) גבי לוותה ואכלה מאי דאמר דאכלה והיא
 נפרעת מבעלה ובעל חוב גובה ממנה והיא ראייה דהמפרנס קסם
 לא אחרי' במתנה קיידי אלא לשם הלוואה מיוחד לתוך שדה
 חזירו ונטעה שלא נדרשת (מכשיות פ. ב"מ קא). דחייב בעל השדה
 לשלם ולא כל הימנו שאיננו במתנה חנן לי ועוד ראייה מדגריס דירושלמי בפרק אהובי נשך
 (ב"מ פ"ה ה"א) חד נשך אשאל לחבריה דינרין אפרימי
 כשיש בהויה הנאה דלא
 קעני למחויב ריפוח לנתי
 אש יודמן לו עני בשעה
 שהיא פטור בשמירה
 האכירה כגון שטחה
 דהשוקק במתנה וקו
 מן המלווה וכן נמי
 האו בשעה שהיא מולין
 האכירה ליתמי פטור מן
 הנדקה: פירושא רב
 יוסף א"ל שבי' שדמין
 לו עני באותה שעה:
 (ו) ב"ב"ב א"ל א"ל ארי
 אף בשבב"ב בקל אבירה
 אסורין ק"ל מחויבין.
 פירוש כשנייה מדרין
 זה מזה היינו דקמני מפול
 הנאה להקדש שהמחזיר
 אינו יכול לקבל אשור
 שבר ובעל אבירה אשור
 לעט: אלא לתמן דאמר
 בשבב"ב מחזיר אסורין על
 בעל אבירה דוקא כשי
 ארי מתניתין אלא מפול
 הנאה להקדש: ארי.
 על דרך אהו כגון אש
 און המחזיר רואה לקבל
 שבר ובעל אבירה אינו
 יכול לעט: הלך אש
 הנאה להקדש והא דלא
 קתני קיבל המחזיר שברו
 משום דכתיב מתניתין
 ארי מחזיר כסם דהא

דברי חנן היא. דאמר איבד מעומו שאין למלוה על בעלה של זו
 כלום הואיל ולא נתן נדו אלא הנכרי ארי מעלו שפירשם את אשמו
 שהוא חייב לוותה ה"ג כי פרע חובו אכרזו ארי הוא שאין לו
 לפרוע (א) על החוב כלום ולהכי שרי. דאי כהנים גדולים דפליגי עליה
 דחנן היא כיון דאמרי ישבע כמה
 הויא ויעול מן הבעל כהא נמי
 סבירא להו כי פרע חובו יכול הפורע
 לגבות מן הלוה ולהכי הו הנאה
 גמורה אש אין הפורע חזר וגובה
 ממנו ואסור: דייב ליה ע"מ שלא
 לפרוע. מזה השתא כי פרע זה
 לא הו הנאה הואיל ואי בעי לא
 מני למיגביע מיניה כלום. ושוקל לו
 את שקלו נמי מוקמינן ליה לדברי
 הלכ כה"ג שאינו מהנה לו כלום כגון
 שהוא עצמו שקל את שקלו ושגרו
 לירושלים ונגנבו או אבד לאמר
 שנתמרה הלשכה והאי לא נמחייב
 באחריותו ולא היה לו לפרוע דהכי
 קיי"ל (ב"מ ט:): בני העיר ששיגרו את
 שקליהן ונגנבו או אבדו אש נמנה
 התרומה שבענין השלוחין לגזירות
 שאבדו ועלילם פטורים דמורמין
 על האבדו ואש קודם שנתמרה
 הלשכה שבענין לבני העיר לפרען
 חזר הנידר ופרע שקלו ומותר לל
 מהנה ליה כלל: משום לפרוע. דהתם
 אי היה פרע חובו היה מהני ליה:
אפסול הנאה להקדש. מפ' בגמרא(ד):
 לא שנו. דמחזיר לו אבדתו אלא כשנכס מחזיר אסורין על בעל
 אבדה הממחזיר הדרו מנכסיו: דכי מהדר ליה מידעם דנפשיה
 קאמדר ליה. וליכא הנאה שאינו מנהוהו מנכסיו כלום: אבל
 נכסי בעל אבדה אסורין על מחזיר. דמחזיר מודר מבעל אבדה
 לא מני מהדר ליה אבדתו משום דאי מהדר ליה היה מתנה
 מבעל אבדה: פרוטה דרב יוסף. דאמר רב יוסף העוסק
 במזוזה פטור מן המזוזה ולא בעי למיכח ליה פרוטה לעניא כשביל
 אותה מזוזה משקיים הלך און מחזיר לו אבדתו: פרוטה דרב יוסף
 לא שכיח. דלא שכיח כה"ג דלחוי שיק ולא יהיב פרוטה לעניא כשביל
 אותה מזוזה ולא מתנה מיניה כלל לפרען מחזיר לו אבדתו:
 מקום

הנן אמר אביר את
 מעומו. שלא אמרי לך
 לתיי וזתי אפרע. אבל אם
 הויה את האשמו משום
 למנותיה על מנת ששפסל
 לו, הוא מוצה והוא
 מוכתב הבעל ויפסל
 ויחזרוהו פ"ק.
פירוש הרא"ש
 חנן היא. דאמר איבד את
 מעומו ואינו יכול למח
 את חובו פרעמי שלם
 לו והיה ה"ג לל חוב
 שעלו ועמד זה וישתד
 זה לא אמר זה הלווה
 אינו חייב לו כלום ויזון
 דאילו פרעיה לנש הנאה
 לא הלווה כי פרעיה
 נמי לשם מחילה לזו מיד
 קיידי ליה: ע"כ ש"א
 א"ש"ק. עד שירצה לפרוע
 מעמו אלא לא יוכל
 ללוותו הלך לא מהי לו
 מדי. ק' פרש"י ו"ל נפ'
 נתינת דמנותו שדקעם
 דגמריה מחזיר ליה.
 מזה בעלמא קעבד ולא
 מהי ליה מדי: שבי'
 א"ל פירושא רב יוסף.
 דאמר בפרק המפקד
 (ב"מ טט.) שדמיה אבירה
 כשיש בהויה הנאה דלא
 קעני למחויב ריפוח לנתי
 אש יודמן לו עני בשעה
 שהיא פטור בשמירה
 האכירה כגון שטחה
 דהשוקק במתנה וקו
 מן המלווה וכן נמי
 האו בשעה שהיא מולין
 האכירה ליתמי פטור מן
 הנדקה: פירושא רב
 יוסף א"ל שבי' שדמין
 לו עני באותה שעה:
 (ו) ב"ב"ב א"ל א"ל ארי
 אף בשבב"ב בקל אבירה
 אסורין ק"ל מחויבין.
 פירוש כשנייה מדרין
 זה מזה היינו דקמני מפול
 הנאה להקדש שהמחזיר
 אינו יכול לקבל אשור
 שבר ובעל אבירה אשור
 לעט: אלא לתמן דאמר
 בשבב"ב מחזיר אסורין על
 בעל אבירה דוקא כשי
 ארי מתניתין אלא מפול
 הנאה להקדש: ארי.
 על דרך אהו כגון אש
 און המחזיר רואה לקבל
 שבר ובעל אבירה אינו
 יכול לעט: הלך אש
 הנאה להקדש והא דלא
 קתני קיבל המחזיר שברו
 משום דכתיב מתניתין
 ארי מחזיר כסם דהא

(א) מחויבין ק"ל: (ב) כיון ט'
 כ"מ טט. פ"ק שבעיות מדי:
 (ג) ש"ך למטה ג' א"ל
 (ד) לקמן ל"ג. (ה) (מכשיות
 ק"ל: ד"ה מק"ל. ו) ו"ל
 (מק"ל. ז) ש"ך לק"ל ש"א"י,
 (א) נפ' דייב ליה על
 מנת: (ב) שם דקא מחזירי
 פרוטה דרב יוסף:
 (א) רש"י ד"ה דברי חנן
 ובי' לפרוע החוב כלום וז'
 דאי בני כהנים גז"ל ומיכה
 על נמחק:
 חנן אמר אביר את
 מעומו. שלא אמרי לך
 לתיי וזתי אפרע. אבל אם
 הויה את האשמו משום
 למנותיה על מנת ששפסל
 לו, הוא מוצה והוא
 מוכתב הבעל ויפסל
 ויחזרוהו פ"ק.
פירוש הרא"ש
 חנן היא. דאמר איבד את
 מעומו ואינו יכול למח
 את חובו פרעמי שלם
 לו והיה ה"ג לל חוב
 שעלו ועמד זה וישתד
 זה לא אמר זה הלווה
 אינו חייב לו כלום ויזון
 דאילו פרעיה לנש הנאה
 לא הלווה כי פרעיה
 נמי לשם מחילה לזו מיד
 קיידי ליה: ע"כ ש"א
 א"ש"ק. עד שירצה לפרוע
 מעמו אלא לא יוכל
 ללוותו הלך לא מהי לו
 מדי. ק' פרש"י ו"ל נפ'
 נתינת דמנותו שדקעם
 דגמריה מחזיר ליה.
 מזה בעלמא קעבד ולא
 מהי ליה מדי: שבי'
 א"ל פירושא רב יוסף.
 דאמר בפרק המפקד
 (ב"מ טט.) שדמיה אבירה
 כשיש בהויה הנאה דלא
 קעני למחויב ריפוח לנתי
 אש יודמן לו עני בשעה
 שהיא פטור בשמירה
 האכירה כגון שטחה
 דהשוקק במתנה וקו
 מן המלווה וכן נמי
 האו בשעה שהיא מולין
 האכירה ליתמי פטור מן
 הנדקה: פירושא רב
 יוסף א"ל שבי' שדמין
 לו עני באותה שעה:
 (ו) ב"ב"ב א"ל א"ל ארי
 אף בשבב"ב בקל אבירה
 אסורין ק"ל מחויבין.
 פירוש כשנייה מדרין
 זה מזה היינו דקמני מפול
 הנאה להקדש שהמחזיר
 אינו יכול לקבל אשור
 שבר ובעל אבירה אשור
 לעט: אלא לתמן דאמר
 בשבב"ב מחזיר אסורין על
 בעל אבירה דוקא כשי
 ארי מתניתין אלא מפול
 הנאה להקדש: ארי.
 על דרך אהו כגון אש
 און המחזיר רואה לקבל
 שבר ובעל אבירה אינו
 יכול לעט: הלך אש
 הנאה להקדש והא דלא
 קתני קיבל המחזיר שברו
 משום דכתיב מתניתין
 ארי מחזיר כסם דהא